

YRKESSETISKE RETNINGSLINJER FOR SYKEPLEIERE

Grunnlaget for all sykepleie skal være respekten for det enkelte menneskets liv og iboende verdighet. Sykepleie skal bygge på barmhjertighet, omsorg og respekt for menneskerettighetene, og være kunnskapsbasert.

1. SYKEPLEIEREN OG PROFESJONEN

Sykepleieren har et faglig, etisk og personlig ansvar for egne handlinger og vurderinger i utøvelsen av sykepleie, og setter seg inn i det lovverk som regulerer tjenesten

- 1.1 Sykepleie skal bygge på forskning, erfaringsbasert kompetanse og brukerkunnskap.
- 1.2 Sykepleie har sitt etiske fundament i Sykepleiens grunnlag og yrkesetiske retningslinjer.
- 1.3 Sykepleieren har et personlig ansvar for at egen praksis er faglig, etisk og juridisk forsvarlig.
- 1.4 Sykepleieren holder seg oppdatert om forskning, utvikling og dokumentert praksis innen eget fagområde og bidrar til at ny kunnskap anvendes i praksis.
- 1.5 Ledere av sykepleietjenester har et særskilt ansvar for å skape rom for fagutvikling og etisk refleksjon, og bruker yrkesetiske retningslinjer som et styringsverktøy.
- 1.6 Sykepleieren anvender de yrkesetiske retningslinjer i sitt arbeid, og bidrar aktivt til etisk refleksjon i hverdagen.
- 1.7 Sykepleieren erkjenner grensene for egen kompetanse, praktiserer innenfor disse og søker veiledning i vanskelige situasjoner.
- 1.8 Sykepleieren kan, av samvittighets grunner, be seg fritatt for plikter som hører inn under vedkommendes funksjonsområde der dette er hjemlet i lov eller skriftlig akseptert av arbeidsgiver.
- 1.9 Sykepleieren medvirker ikke til markedsføring, kommersiell virksomhet eller annen påvirkning som svekker pasientens og samfunnets tillit til profesjonen.
- 1.10 Sykepleieren bruker titler og betegnelser som vedkommendes utdanning, autorisasjon og funksjon berettiger til og som gir korrekt informasjon om kvalifikasjoner og ansvar.

2. SYKEPLEIEREN OG PASIENTEN

Sykepleieren ivaretar den enkelte pasients verdighet og integritet, herunder retten til helhetlig sykepleie, retten til å være medbestemmende og retten til ikke å bli krenket.

- 2.1 Sykepleieren har ansvar for en sykepleiepraksis som fremmer helse og forebygger sykdom.
- 2.2 Sykepleieren understøtter håp, mestring og livsmot hos pasienten.
- 2.3 Sykepleieren ivaretar den enkelte pasients behov for helhetlig omsorg.
- 2.4 Sykepleieren fremmer pasientens mulighet til å ta selvstendige avgjørelser ved å gi tilstrekkelig, tilpasset informasjon og forsikre seg om at informasjonen er forstått.
- 2.5 Sykepleieren respekterer pasientens rett til selv å forta valg, herunder å frasi seg sin selvbestemmelse.
- 2.6 Sykepleieren ivaretar pasientens rett til vern om fortrolige opplysninger.
- 2.7 Sykepleieren beskytter pasienten mot krenkende handlinger som ulovlig og unødvendig rettighetsbegrensning og tvang.
- 2.8 Sykepleieren ivaretar pasientens verdighet og sikkerhet i møte med den teknologiske og helsepolitiske utvikling.
- 2.9 Sykepleieren har ansvar for å lindre lidelse og bidrar til en naturlig og verdig død.
- 2.10 Sykepleieren deltar aktivt i beslutningsprosesser om livsforlengende behandling.
- 2.11 Sykepleieren bidrar ikke til aktiv dødshjelp (eutanasi) og hjelper ikke pasienten til selvmord.
- 2.12 Sykepleieren viser respekt for den døde kropp.

3. SYKEPLEIEREN OG PÅRØRENDE

Sykepleieren viser respekt og omtanke for pårørende.

- 3.1 Sykepleieren bidrar til at pårørendes rett til informasjon blir ivaretatt.

- 3.2 Når barn er pårørende bidrar sykepleieren til ivaretagelse av deres særskilte behov.
- 3.3 Sykepleieren samhandler med pårørende og behandler deres opplysninger med fortrolighet.
- 3.4 Dersom det oppstår interessekonflikt mellom pårørende og pasient, skal hensynet til pasienten prioriteres.

4. SYKEPLEIEREN OG MEDARBEIDERE

Sykepleieren viser respekt for kollegers og andres arbeid, og er til støtte i vanskelige situasjoner. Dette er ikke til hinder for å ta opp brudd på faglige, etiske eller kollegiale normer.

- 4.1 Sykepleieren fremmer åpenhet og gode tverrfaglige samarbeidsforhold i alle deler av helsetjenesten.
- 4.2 Sykepleieren ivaretar et faglig og etisk veiledningsansvar for andre helse- og omsorgsarbeidere som deltar i pleie- og/eller omsorgsfunksjoner.
- 4.3 Dersom interessekonflikter oppstår mellom kolleger skal hensynet til pasientens liv, helse og vilje prioriteres.
- 4.4 Sykepleieren motarbeider enhver form for diskriminerende atferd overfor kolleger.

5. SYKEPLEIEREN OG ARBEIDSSTEDET

Sykepleieren setter seg inn i arbeidsstedets visjon, verdier, mål og gjeldende retningslinjer, og er lojal mot disse så langt de er i samsvar med sykepleiens grunnlag.

- 5.1 Sykepleieren setter seg inn i egne plikter og rettigheter når et nytt arbeidsforhold innledes, og holder seg oppdatert om aktuelle endringer.
- 5.2 Sykepleieren bidrar til utforming og gjennomføring av faglige normer for god praksis på arbeidsstedet.
- 5.3 Sykepleieren har krav på beskyttelse og støtte dersom hun/han utsettes for trusler eller vold.
- 5.4 Sykepleieren melder fra eller varsler når pasienter utsettes for kritikkverdige eller uforsvarlige forhold. Lojalitet til arbeidsstedet skal ikke hindre dette.
- 5.5 Sykepleieren har rett til å forvente respekt og støtte fra kolleger og arbeidsgiver når hun/han melder fra om kritikkverdige forhold.
- 5.6 Sykepleieren deltar aktivt i arbeidet for å sikre trygge, rettferdige, sosiale og økonomiske arbeidsmiljøbetingelser for sykepleiere.

6. SYKEPLEIEREN OG SAMFUNNET

Sykepleieren deltar aktivt i den offentlige debatt, og bidrar til at faglige og etiske normer legges til grunn for sosial- og helsepolitiske beslutninger.

- 6.1 Sykepleieren engasjerer seg i den sosiale og helsepolitiske utvikling både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.
- 6.2 Sykepleieren bidrar aktivt for å imøtekomme sårbare gruppers særskilte behov for helse- og omsorgstjenester.
- 6.3 Sykepleieren bidrar til prioriteringer som tilgodeser pasienter med størst behov for sykepleie.
- 6.4 Sykepleieren arbeider for et ressursmessig grunnlag som muliggjør god praksis.
- 6.5 Sykepleieren ivaretar miljøhensyn gjennom ansvarsbevisst og nøktern ressursforvaltning.
- 6.6 Sykepleieren verner om fagets omdømme, og skal ved offentlig opptreden gjøre det klart om hun/han opptrer på vegne av selvselv, yrkesgruppen eller andre.
- 6.7 Sykepleiere støtter ikke aktiv rekruttering av sykepleiere fra land med stor sykepleiemangel.